

Nieuw licht door landschap

Wageningse docenten Landschapsarchitectuur schreven een kloek boek met nieuwe perspectieven op de ruimtelijke implicaties van de energietransitie.

Duurzame energie-opwek heeft meer ruimte nodig dan fossiele. Ook vergt duurzame opwek een locatie dichterbij onze directe woonomgeving. Ziehier twee redenen waarom de ruimtelijke impact van de energietransitie voor relatief veel hoofdbrekens zorgt. De Wageningse universitair (hoofd)docenten Landschapsarchitectuur Sven Stremke (uhd) en Dirk Oudes (ud) publiceerden recent een kloek boek (1,2 kilo!) over de relatie tussen energievoorziening en landschap, samen met hun collega aan de Amsterdamse Academie voor Bouwkunst, Paolo Picchi. Kern van het boek vormt het Wagenings/Amsterdamse onderzoek naar *high density energy landscapes*.

Nieuwe kennis

Het driemanschap onderzoekt energielandschappen van het verleden, heden en toekomst, met in het deel over de hedendaagse energielandschappen verkenningen van *best practices* in Europa en de Verenigde Staten. Stof tot nadenken biedt ook het historisch perspectief. Het boek maakt overtuigend duidelijk dat landschappen al eeuwenlang veranderen

onder invloed van de energievoorziening. Dat mensen zich zorgen maken over die veranderende landschappen is evenmin typisch iets voor deze tijd. Zo eert het boek Sylvia Crowe, de Britse landschapsarchitect die al in 1958 schreef over de toenmalige uitdaging om de snelgroeiende vraag naar elektriciteit te verzoenen met leefbare landschappen. De titel van dit boek, *Power of Landscape*, knipoogt naar die van haar destijds: *Landscape of Power*.

Veranderend narratief

De auteurs benadrukken dat het 'vele nieuwe narratieven' oplevert door de focus van de energietransitie te verleggen van technologie naar landschap en de rijkdom van en variatie in landschappen mee te nemen in de energietransitie. 'Dit boek slaat voor het eerst een brug tussen de wereld van duurzame energie en de wereld van ruimtelijke ontwerpers. De kracht van het landschap is dat het die verbinding kan maken en ons daarmee richting geeft in hoe we de cultuurlandschappen van de 21^e eeuw kunnen vormgeven,' aldus Stremke. ME

Solar Orchard tussen de amandelgaarden bij Granada, Spanje. Op de achtergrond de Sierra Nevada • Foto Dirk Oudes